

EEN BLIKSEMSTRAAL, WAARDOOR LETTERS ZIJN AFGEDRUKT.

Hieronder volgt het in een oud tijdschrift medegedeelde geval van den bliksemslag, waardoor letters werden afgedrukt, van hetwelk wij reeds in een der vorige afleveringen van het *Album* en wel in het stukje »Bliksemfiguren op het menschelijk lichaam» met enkele woorden melding maakten.

Op den 18^{den} Juli 1689 sloeg de bliksem in de kerk van den Heiligen Verlosser te Lagni in Frankrijk, bij welke gelegenheid ongeveer 50 personen, die in de kerk baden of de klok luidden, werden omvergeworpen en overigens veel schade, o. a. aan het hoogaltaar, werd

aangericht. Velerlei vreemdsoortige uitwerkingen van dezen bliksemslag trokken niet weinig de aandacht, doch de allerzonderlingste van allen was ongetwijfeld wel de volgende, die dan ook tot allerlei dwaze en bijgeloovige meeningen aanleiding gaf.

De latijnsche inwijdingswoorden van het heilig avondmaal, welke men in de roomsche kerk voorleest, waren n.l. op eens op den doek, welke over het altaar lag, doch zonderlingerwijze met weglating der zinsneden, waarin van het lichaam en het bloed van den Verlosser gesproken wordt, afgedrukt geworden. Men vond daarop namelijk het volgende afgedrukt: *Qui pridie quum pateretur accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et, elevatis oculis in coelum, ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, deditque discipulis dicens: »accipite et manducate ex hoc omnes.*”

Hier ontbraken de woorden: *Hoc enim est corpus meum.* (Want dit is mijn lichaam.)

Verder was op den doek afgedrukt: *Simili modo, postquam coenatum est, accipiens et hunc praeclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens, benedixit, deditque discipulis suis dicens: »accipite et bibite ex eo omnes.*”

Hier ontbraken weder de woorden: *Hic enim est calix sanguinis mei novi et aeterni testamenti, qui pro vobis et pro multis effundetur, in remissionem peccatorum.* (Want deze drinkbeker is het nieuwe en eeuwige testament in mijn bloed, hetwelk voor u en vele anderen zal vergoten worden tot kwijtschelding van zonden.)

Het valt gemakkelijk te begrijpen, tot hoe velerlei zotte meeningen en onmogelijke gissingen dit ongewone voorval onder de verbijsterde lieden moest aanleiding geven. De weggelaten woorden vooral brachten allerlei onderstellingen te weeg. Waren het goede geesten geweest (want dat *geesten* in het gebeurde de hand hadden gehad, was, gelijk men zich kan denken, eene uitgemaakte zaak), die uit eerbied deze woorden hadden weggelaten? of wel had men hier te doen met het werk van booze geesten, welke die woorden uit verachting of uit boos opzet niet hadden willen afdrukken? Misschien ook waren het wel booze, maar toch onschadelijke klopgeesten geweest, die zich door eenige afwisseling in vreemde en nieuwe kunsten vroolijk hadden willen maken. Voor elk van deze drie beweringen pleitten — zoo beweerde men — gewichtige gronden en derhalve deden misschien diegenen nog het verstandigst, die ze alle drie vereenigden en als hunne vaste overtuiging te kennen gaven, dat van elke der

drie soorten van geesten er eenige geweest waren en dat de goeden zich tegen het werk van de boozen verzet hadden.

Met al deze fraaie verklaringen van het even buitengewoon als raadselachtig verschijnsel nam echter de abt L'AMY geen genoegen. Deze onderzocht in de kerk zelve nauwkeurig alle uitwerkingen van dezen bliksemslag en de omstandigheden, waaronder die had plaats gegrepen. De nieuwe soort van druk op den doek was fraai en duidelijk en de letters waren allen in haar geheel afgedrukt, ofschoon eenigszins flauw. De pastoor verhaalde den abt, dat, toen de bliksem insloeg, het papier, waarop het misformulier stond, tusschen het kleed en den doek op den steen lag, waarop de wijding geschiedt en wel zoodanig, dat de zijde, waarop de letters stonden, op den doek lag. Hetgeen de bliksem had afgedrukt, kwam, wat inhoud, aantal regels, vorm der letters, enz. betreft, volkomen overeen met het misformulier; het stond evenwel verkeerd op den doek, zoodat men, om het te lezen, den doek òf voor een spiegel moest houden òf tegen een venster moest plaatsen om de letters bij doorvallend licht te lezen. De weggelaten woorden waren in het formulier *rood* gedrukt, terwijl eenige andere strepen en figuren, welke geene bepaalde beteekenis hadden en evenmin op den doek afgedrukt waren, eveneens *rood* gedrukt waren.

Deze merkwaardige omstandigheid wekte bij genoemden abt L'AMY, in plaats van eene bijgeloovige verbazing, eene sterke begeerte, om de ware oorzaak van dit vreemdsoortig verschijnsel te leeren kennen. Al dadelijk kwam hij op den gelukkigen inval, de samenstelling van den zwarten en rooden drukinkt te zien te weten te komen. Hij vernam dienaangaande, dat de roode inkt vermiljoen bevatte en dat dit eene zeer uitdrogende stof is, welke men dikwijls bij andere verfstoffen voegt, om ze sneller te doen drogen. De gewenschte — en naar zijne meening afdoende — verklaring was dus zeer spoedig gevonden; de bliksem had namelijk, gelijk daarvan velerlei voorbeelden bestaan, eene sterke drukking teweeggebracht en daarbij waren de roode letters niet mede op den doek afgedrukt en wel om de eenvoudige reden, dat zij te droog waren.